

2018-04-17

Kuvailustandardiryhmän kokousmuistio

Paikalla: Ulla Ikäheimo, Mari Isokoski, Maria Kovero klo 12 alkaen, Tarja Mäkinen, Juha Piukkula, Marjut Puominen, Tatja Pusa siht., Marja-Liisa Seppälä pj.

Kuvailustandardiryhmän linjaukset Sisällönkuvailun asiantuntijaryhmän (Siskun) ehdotusten pohjalta:

RDA-kohta 6.2.1.7 Artikkelit

- Linjaus vaihtoehtoon: Ei sovelleta vaihtoehtoa.
- Linjaus pääsääntöön: Teoksen nimen alussa oleva artikkeli merkitään silloin kun formaatti mahdollistaa sen ohittamisen indikaattorin avulla.

RDA-kohta 6.3 Teoksen muoto

- poistetaan nykyinen linjaus
- Linjaus muotoiltava uudelleen, kun Lajityyppi- ja genresanasto on valmis ja sen suhde Metatietosanastoon on selkeytynyt. Linjaus kysyttävä Siskulta.
- Siskun pohdintaa: Teoksen muoto merkitään vain osaksi ensisijaista hakutietoa ja vain silloin kun on tarve erottaa toisistaan kaksi samannimistä teosta, joiden tekijä ei eroa. Muotoa ei merkitä erillisenä elementtinä bibliografiseen tietueeseen. 655-kenttään tulevat termit ovat eri tarkoitusta varten: lajityyppi- ja muotosanaston termeillä tehdään asiakkaille haettavaksi keskenään saman tyyppiset aineistot ja niitä voidaan käyttää kaikessa aineistossa

Kuvailustandardiryhmän jatkopohdintaa:

RDA:n mukaan teoksen muoto merkitään itsenäisenä elementtinä, osana hakutietoa tai molempina. Teoksen muotoa tulisi merkitä myös erilliseksi elementiksi, koska tulevaisuudessa hakutietoja ei muodosteta käsin. Onko bibliografiseen tietueeseen järkevää merkitä samaa tietoa moneen kertaan? On linjattava laajemmin, mitä merkitään erillisiksi elementeiksi, mikä osaksi hakutietoa. Kuvailustandardiryhmä linjaa myöhemmin, merkitäänkö teoksen muoto vain hakutietoon vai myös kuvailuelementtinä.-

Kuvailun keventäminen

Kuvailustandardiryhmä kävi läpi työpajapäivässä 20.3.2018 kertyneitä kommentteja ja teki niiden perusteella johtopäätökset ehdotettuihin keventämislinjauksiin. Muistiinpanoja työpajasta on luettavissa osoitteessa <https://www.kiwi.fi/x/LA5iBQ>.

Kuvailun keventämisprojektissa tehdyt uudet linjaukset sekä ydinelementtitaulukko, jossa on esitetty kummankin kuvailutason sisältämät pakolliset elementit, tullaan julkaisemaan myöhemmin. Kuvailustandardiryhmä tiedottaa julkaisusta. Julkaisun jälkeen keventämislinjausten käyttöönotosta voidaan päättää tietokantakohtaisesti.

Kuvailutasot

Kuvailutasoiksi päätettiin kaksi tasoa: **ydintas**, joka sisältää RDA:n ydinelementit sekä **perustaso**, joka sisältää RDA:n ydinelementtien lisäksi suomalaisten kirjastojen linjaamat ydinelementit. Kansallisbibliografialla ja muilla kirjastoilla on lisäksi vielä perustasoa tarkempia linjauksia, joita tullaan kartoittamaan mahdollisina uusina linjauksina perustason kuvailuun uuteen RDA Toolkitiin.

Käyttöoikeusmetatiedot

Kuvailustandardiryhmä tutustui käyttöoikeusmetatietoihin ja RDA:n ohjeistukseen käyttöoikeusmetatietojen merkitsemisestä. Keskusteltiin siitä, millaisia aineistoja käyttöoikeusmetatietojen merkitseminen koskee, ja kuuluvatko ne varsinaisesti bibliografiseen tietoon? Merkitäänkö käyttöoikeusmetatiedot kaikkeen aineistoon, vai vain silloin, kun se katsotaan tarpeelliseksi? Kumea-ryhmä tulee käsittelemään asiaa, minkä jälkeen Kuvailustandardiryhmä tekee linjaukset RDA:n saatavuuden rajoituksia koskevaan kohtaan 4.4. ja käyttöehdot 4.5 kohtaan.

RDA-termin muutosprosessi

Ryhmä hahmotteli uusien termien käyttöönottoprosessia ja olemassa olevien termien muutosprosessia RDA-termien ja kansallisten termien osalta. Suomennettavien RDA-termien ja metatietosanastoon otettavien kansallisten termien prosessit poikkeavat toisistaan. Kuvailustandardiryhmä hahmottelee kansallisten termien ehdotusprosessia metatietosanastotyöryhmälle. Todettiin, että termien ja niiden muutosten käyttöönotosta on viestittävä tehokkaammin.

Kuvailun asiantuntijaryhmien välisten suhteiden kuvantaminen

Kuvailustandardiryhmä aloitti Opetus- ja kulttuuriministeriön toivomaa kuvailun asiantuntijaryhmien välisten suhteiden ja päätöksenteon kuvantamista. Luonnos päätöksentekomallista lähetetään sen valmistuttua muille kuvailun asiantuntijaryhmille kommentoitavaksi.

Kuvailustandardiryhmän seuraava kokous pidetään 15. toukokuuta.